

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Félévre 5 " "
 Évesre: Negyedévre 12 " "
 Félévre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A magyar nyelv.

— nov. 1.

Halottak napján sir a magyar nemzet.

Sirhat, mert nagy halottja van. Fényes ábrándja foszlott szét. És most felzaklatott szívvvel zokog a nemzet, hogy temetnie kell lombhullató ősszel, halottak napján nyelvének ős jogát.

De vajjon igazán temetésre szól-e az ének?

Nem! Semmi oka a nemzetnek gyászt ölteni magára. Miért siratná legdrágább kincsét, a nemzeti nyelvet? Hiszen nem lehet azt megölni, nem lehet kiirtani, ha csak tizenkét millió ember nyelvét nem tépik ki kegyetlen hóhérok.

A magyar nyelvre hasztalan hengeritenek óriás követ, — harmadnapon feltámad az eltemetett nemzeti erő, legördül róla a kripta köve s fenn szárnyal a szó és diadalmasan szökken fel az eszme.

Nem, nem, ne sirjon a nemzet! Nem vettek el tőle semmit! Mert élő nemzet nyelvét semmiféle erőszak el nem veheti soha, soha!

Abban a törvényben, mely a felségjogról beszél, nincs benne a nyelv. Az a törvény meghagyta a nyelvet a nemzetjog birtokában.

Hát vajjon a nemzetnek története, a természeti jog, a magyarság ősi multja, józan ész, bölcs tapasztalás, vagy bármiféle példa a világon tud-e olyan esetről, hogy élő nemzet egy percig is élve maradt volna, mihelyt nyelvét megtagadta?

Gyászolni a nemzetnek ennél fogva semmi oka nincsen.

De igenis nagy oka van vilámló haragra gerjedni.

Haragja ostorát suhogtassa a nemzet azoknak nyomorult hátán, a kik a nemzet szívet oktanul felzaklatták, a kik a nemzetet hiu álmok délibábjával a termő mezőkről a sivó pusztaságba csalogatták és ott cserbehagyták, mikor már-már összeroskadt az égő szomjuságtól.

Nemzeti harag korbácsa suhoggon a bamba ellentállás békebontó,

rend felforgató léha hőöcskékéi felett, a kik oktanul belevitték a nemzetet a csalódások, az anyagi és erkölcsi veszteségek veszedelmes hinárjába.

A tisztán látók, a világos elméjűek váltig óvták a hiszékeny nemzetet, hogy ne kövesse a csalogató hangokat. Jó hazafiak így szóltak: Gyengék vagyunk, szegények vagyunk, nem bírjuk most legyűrni azt a kétfejű sárkányt. Erre készülni kell! Gazdasági megerősödés-nagyszabású fejlődés, rendületlen, következetes nemzeti önérték, előrelátó tervszerűség kell ahhoz, hogy szembe szállhassunk a titkos és nyílt ellenségek hadával és legyőzve minden poklokat, nyelvünk jogának zászlóját kitűzhessük a diadal bástyafokára!

De hiába szóltak így a bölcsök.

Elkápráztatott a csalfa csillogás, az üres fejűek szemfényvesztő játéka és a meggondolatlanok hangos dicsekedése elhitette velünk, hogy: itt az idő, Dávid legyőzi Góliátot!

Kockára vetettük szent javainkat, feldultuk az országot, dologtalan zenebonával csaknem a pusztulás nyomorúságába löktük országunkat a sok hazapuffogató üres lár-májára!

Okuljon a nemzet ezen a keserves csalódásán! Hiszen régi közmondásunk az, hogy saját kárán tanul a magyar!

Hónapokkal ezelőtt tudhatta volna a legutolsó gyerek is, hogyan állunk? Nincs sehol igaz jó barátunk. Az osztrákok gyűlölnék, a nemzetiségek irigyelnek, Beck, Körber, Luéger nyíltan hadat izentek nekünk, a király őszintén megmondta, hogy hallani sem akar egy hajszálnyi változásról se.

Csak nem képzeljük, hogy most egyszerre, hirtelen, egyetlen pillanat varázslatával minden megváltozott?

Bizony nem! Maradt minden a régiben.

S mi még örülhetünk, hálát adhatunk az Istennek, hogy élve átusztuk azt a nagy vizet.

Nem adtunk oda semmit. Nem is vettek el tőlünk semmit. Igazán Isten csodája!

Hintsünk tehát gyorsan hamut homlokunkra és örvendezzünk, hogy ép bőrrel megmenekülhettünk.

És azután siessünk dolgozni. Lássunk munkához. Leégtünk. El kell takarítanunk a füstös, kormos romokat, hogy az elhordott üszkők helyén újra kezdhessük az építést, a lassu, nyugodt, szent nemzeti munkát. Vetéseinket beiszapolta az iszonyatos mocsár. Előlről kell kezdenünk. Rajta! szántani, vetni! . . . A gabonaérés, az aratás ideje még messze!

De el ne csüggedjünk, kétségbe ne essünk! Csak az obstrukciós hőöcskéktől óvakodjunk. A gyarló hüvész-inasoktól, a kik nyakunkra zuditották a szellemeket, de elbánni nem tudtak velük, parancsolni nem tudtak nekik.

Isten őrizze a magyart ezektől a kontároktól!

A nemzet szemei megnyitáltak. Maradjanak is nyitva!

Virasztanunk kell és verejtékel dolgoznunk, hogy helyrehozzuk a szörnyű mulasztásokat.

Gazdasági önállóság, anyagi jólét, politikai megerősödés, barátok hódítása itthon, tüzhelyünk körül: ez legyen a jelszó.

Rajta, dolgozni, dolgozni, magyarság!

Nyelvünket pedig ne féltjük, ne sirassuk! Nyelvünket senki el nem vette. Nem is veszi el soha, soha!

El magyar, áll Buda még! A mult csak példa legyen most . . . És ha tanulunk belőle, majd eljön az az idő, a mikor győzni fogunk, nemzeti zászlót lenget a szellő szeregeink élén és nemzeti cimer szent pajzsa alatt zendül meg a magyar nyelv diadalmi indulója, mely büszkén zugja az ellenség felé a hatalmas szót:

— Üsd az orrát, magyar, ki bánja a tied!

TOLNAI DÁNIEL
 ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekecipőkben.
 Legjobb minőség.

Debrecen, Piac-utca 49. szám
 o a főpostával szemben, o
 Olcsó árak.

Halottak napja,

nov. 1.

Ravaton fekszik a természet. A letarolt fák ágai között az enyészet sósója reszket. Mintha az élettől való készülő lélek sirna a levegőben, a szél zugásában, a sárga levelek zörgésében.

A természet halála ez. Holtan fekszik a pezsgő élet, a napfény, a virág. Halott a föld, amelyre a pusztulás fehér szemfedője hull. Csak tetszhalott ugyan, amely föltámad egy tavaszi hajnalon, de csak azoknak, akik megérik ezt a hajnalt. Egyébként minden évben egy életet él a természet, egy hosszú életet — a bölésőtől a sirig, a születéstől a halálig.

Az ember pedig a természet kópiája. Életében, úgy mint halálában. És az évezredek emberiségének lelkében frissen él az a tudat. A kőkorszak őslakója ösztönszerűleg érezte, hogy ő, a maga egész világával nem egyéb, mint a természet egy parányi töredéke.

És az évezredek emberöltőinek lelkében ez az ösztön tudattá, világoslátássá fejlődött s ma már lelki életét is a természet változásaihoz alkalmazkodva és azokhoz való vonatkozásban éli le az ember.

Vagy miből másból származhatott az a dátum, amely a halottakra való emlékezés napját egy komor őszi napra tette? Maga a biblia gyönyörű példázat,

a szentírás a maga nagy ünnepnapjait és ünnepnapok jelentőségének, karakterének teljes parallelításával állítja be a természet változott időszakai közé.

Lehet-e stilszerűbb, vonatkozásaiban találhatóbb napot elképzelni a halottakra való szomorú emlékezés napjául, mint a az őszi napot?

Halottak napját üljük. A Halálé, a halál gondolatáé ez a nap. A lehervadt virág, a lerepült lomb, a sivár, kihalt tájék, minden, minden a halálra figyelmeztet. Az őszi szél azt sirja: — mementó mori! A zörgő avar azt susogja: — mementó mori! És mit tehetünk e sok figyelmeztetéssel szemben? Ki megyünk a temetőbe, a begyöpösödött hantok közé, a sirkeresztek világába. Szomorú utján a temetőnek aztán teljesen átengedjük lelkünket a halál lesújtó, sötét gondolatának.

De azért emberek vagyunk. Életőszöntől duzzadó, mohó emberek, akik a legesondesebb birodalomba is elvisszük az élet szeretetét. És fényt hintünk a sirokra, virágot fonunk a keresztekre, az élet, a világosság jelvényeit.

És halottak napján, bár lelkünk gondolata a halálé, a szomorú elmulásé, élet költözik a temetőbe. Élet, amely ott reszket a sáppadt őszi virágban, ott boldog a halavány mécsvilágok fényében és könnyeiben, sósóhajainkban.

Igy fonódik össze, mindkét láncszem, az élet a halállal. Egy lánc az,

szorosan összeforrott lánc, amely még sohasem esett szét. Az egyik láncszem a napvilághoz köt, a másik az égi sötétséghez. Az egyik az élet abroncsa a másik a halál béklyója.

És a temető utjain járva, szinte érezzük a halál béklyójának szorítását. És emlékezésünk, kegyeletes siránkozásunk, amely a holtaknak szól, valójában a magunk biztos, elkerülhetetlen sorsának megsiratása is. Emberek vagyunk, kicsiny töredékei ennek a nagy természetének és saját esendőségünk, szomorú elmulásunk tudata, amelyet példáz az őszi hervadás, a téli pusztulás, könnyekre indít. A halottakra való emlékezésben siratjuk önmagunkat.

Korán kelő gyermekek.

nov. 1.

Maholnap teljes erejével köszönt be a tél; annyi nyomor s megannyi inség és nélkülözésnek rémes szülő anyja. A gyengék, ügyefogyottak és szegények réme!

Sok szinte kimeríthetetlen volna azt leírni, amennyi elszomorító és szívet faesaró szárandó látványt nyújt és a mennyinél többet még el is rejt a tél.

Nem is csoda, hogy tömérdek intézményt létesítettek és létesítenek is a jószívű emberek napról-napra a tél száz fejű nyomorának ellensúlyozására.

Népkonyhákat, melegedő helyeket, téli szállókat emelnek helyenként az ember szeretett nevében a társadalom arra hivatott jobb módjai, sőt még a didergő

A színész.

Emlékezés E. Kovács Gyulára.

Irta: Ibrányi Miklós.

— Dicső közönség! — szól az elkeseredés hangján a beteg színész, amint szegényes szobájában törődötten asztalánál ül s kedvence nagyjainak összegyűjtött jelmezes képeit elmerülve nézi.

Nem értitek játékomat — nem jól tapsoltatok, hamis volt a világitás, a szerepet meg nem tudta egyik sem és ti — tapsoltatok.

Nem e falusi színpadon képzeltem én a világjelentő deszkákat, nem ilyen helyen, ahol télen át vásáros szekerek állanak. És e közönség? és e társaság? és körül suhog az enyészet szele...

Hová tüntetek ifju álmaim? csak itt, csak így ne érjen el a vég...

Vagy tán csalódás lenne minden szép reményem? Szüleim helyett, kik el nem ismernek fioknak, mert hír s dicsőség után lelkesülni mertem — otthonom helyett, mit a színpad festett világért elhagytam: ezt nyertem volna!? nyomort, küzdelmet cserébe?... Ha így kellene befejezni pályám, ha nevemnek nagyobb dicsőséget nem szerezhetnék s talán e kis faluban jeltelen sírommal a feledésnek adnának át: beteljesedne atyámnak jószava: „Megbánod még

fiu, hogy a papir ruháért elhagytad jó szülőd.”

— Ugy fázom, néném — szól a szobában kötéssel foglalkozó öreg nőhöz — hideg van itt?

— Csak a láznak hírnöke ez érzés, — válaszol szájalommal a nő, — künt meleg nyár van, napernyőt tartanak az emberek. Ne gondolkozzon annyit gyermekem.

— Igen, beteg vagyok, azért didergek... ha nem tudom megfizetni néném?

— Az Isten megfizet.

— Jó szíve van. Ha megsegít az ég s majd egykor büszke lesz reám, az öröm majd elfelejteti, ugy-e, vele azt, aminek az árát meg fizethetem. Sokan voltak már e pályán nyomorban, bajban néném, s később márványba vésték nevüket és éreszobor jelöli nagyságukat.

Ah! ha az Isten megsegít — ha eljátszhatom kedvenc szerepeim úgy, amint érzem, azoknak, akik megérteneik, hazám legelső színpadán — ha Lear küzdelmét, Hamlet keservét, Bánk haragját átlehelhetem a néző közönségre úgy, hogy az nem bír magával, velem dühöng vagy könnyezik: a szülei áldást, a kedves otthont, akkor művészet benned felelem.

Akkor szép leány, ki a beteg ba-

rátot elfeledted, ez a seb is majd beheged.

Vagy leány szerelme, világának kincse érne annyit mint az a tudat, hogy ezernyi szíven ur vagyok?

Kezembem a néző, mosolyt vagy könyvet én parancsolok, szavamra mind busul vagy lelkesül.

Örökre kintző s el nem oszló ábránd a való képét ne mutasd felém — remélni hagyj!

Néném, fáradt vagyok... Hátha eljön...

Erősebb a betegség, sem hogy tovább várhatnám, pihennem kell — ledülök...

Takarjon be jó asszony s tegye takarómra a mentét, melyben a hős bánt annyiszor játsztam el. Hejh! Kean, Otello, Machbet szellemei...

„Az álom, az édes álom!” Minden fájó szívnek jó orvosa, minden panasznak, bajnak eloszlatója, rajzolója a jövőnek, multnak, tündérvilágba vezeti a művészt. A beteg alvó ágya mellett tört lábu régi szék, melyen az orvosságos üvegek vannak, fekvőhelye egy szuette parasztágy — a nyomor s szegénység a gazda s ur e helyen — és álma!? Keleti régebben leirt, arany, ezüsttől csillogó teremben nagy sokaság közt, szebbnél-szebb leányok udvarolnak neki — neki, ki nap a csillagok közt virágok

Frissen
csapolt
udvari
sör.

Egész éjjel nyitva!

Bodega a Kossuth-utcán.

Hideg ételek,

Tea,

Különleges italok.

Tisztán
kezelt
borok

és éhező madárkákknak is kijut részük étető helyek felállításával e jószívű védelemből.

Es e szorgos emberbaráti gondoskodás közepett szinte csudálatos, hogy erről megfélekedeznek — saját gyermekeikről!

Igenis megfélekedeznek! Saját gyermekeik védelméről a tél mindennemű orvátadására ellen, a mindekiról érző, nemes szívvvel gondoskodó emberbarátok.

Nehéz, fojtó köd; fagytól sikos vagy olvadó hótól lucskos; sötétség és dermesztő hideg mindennapos látványa a tél romantikájának.

De nem kevésbé mindennapos az is, hogy ezen Istenet kísértő és betegségek mindenrendű csiráját magában hordozó időben: apró-cseprő, törékeny kis jószágok bandukolnak az iskolába.

Értjük alattuk kizárólag a 6—10 éves és népiskolai oktatásra kötelezett fiúk és leánykák gyermek seregét egyaránt.

Igazán elszomorító, szívet facsaró látvány ez és szinte fáj, hogy nekünk kell ezt szóvá tennünk azoknak az emberbarátoknak, kik az ember szeretet nevében minden napos munkát végezve saját legközevlebbi szeretetük tárgyáról — gyermekeikről — e nagy jószívűségek gyakorlásában mintegy — megfélekedeznek.

Mert hiszen igazán csak megfélekedésről lehet itt szó, hogy még maig is nemesak városunkban de országszerte a

legridegebb tél derekain, reggeli 8 órára való iskolába járásra kényszerítik a népiskolák zsenge gyermek seregét.

Szegény apróságok! abban a korban, a mikor a testi fejlődés ápolása és megerősödése igazán a legfőbb nevelési cél kell hogy legyen, minden különösebb ok nélkül, mennyire is kell sanyulnotok, mert az iskola 8 órákor kezdődik.

Fejecskeitéket, a mit a haladókor tan terve egy is tulun-tul tömdös annyi lehetetlen tanulással, már azzal hajtjátok este álmra, hogy de költsenek fel reggel fél 7 órákor édes anyácskám, mert a leckém mind még nem tanulhatam meg 8 órákor már ismét iskolába kell lenni.

Reggel fél 7 órákor már felkelni pislogó gyertya fényénél az álmatlanságtól didergő testtel tanulni, aztán vak sötétben, könyvek súlyától a hónuk alatt görnyedve, veszedelmet és betegséget kísértő téli időben 6—10 éves gyermekeknek, de főleg zsenge leánykákknak iskolába járni, — ugyan kérem mitől és minek jó az!?

Hisz elvégre első és legfőbb — de főként ebben a korban a testi nevelés, mely mentől inkább fejlett annál fogékonyabb de annál munkabíróbb is a szellemi szükségletek megbirása és megemésztésére.

Nem akarunk e sorok képesán tanügyi vitába boesájtkozni, de az élet azt igazolja, hogy a ki testileg fejlett korban kezdett lelki inger szükségletével tanulni

az mindenkor utolórte, sőt el is hagyta mindig, a tanterv követelte mértékét a tudósnak.

De viszont leghamarább unt belé a kapta-fás tanterv kényszerével nevelt és tanított gyermek legtöbbje.

Es mi ugy tudjuk, hogy az elemi oktatás napi legnagyobb óra száma az 5 órát ugy sem haladhatja tul. S amikor az naponként reggeli 9 órától a délutáni 4 óráig tartó tanítási határidőig bátran beoktatható, igazán nem értjük: miért ne lehetne a tanítási időt városunk összes elemi de főleg elemi leányiskoláiban a téli időben reggeli 9 órára tenni. Egy kis, eddig elmulasztott körültekintés mellett, a gyermekek iránti ember szeretetből de főleg nevelésük és testi fejlődésük érdekében.

Most a jelen viszonyok között igazán nem esodáljuk, ha egyes szülők gyermeiket azok egészsége miatt nem engedik bár mely iskolai fegyelmezés dacára sem, a mostoha és veszedelmes tél idején 9 óránál előbb az iskolába menni. Elvégre fő a gyermek egészsége.

De hát akkor, mikor a szülői gondoskodás általános és jogos érdekei s az igazi ember szeretet mellett még az iskolai is könnyen elvégezhető igazán nem volna méltó a nevelésügyhöz hogy e miatt iskola és szülő egymás jogát vitatva össze különbözzék, a tanítás ügy közös érdekü nagy kárára.

Mi tehát a tanügy őszinte szeretetétől eltelve, de egyuttal a gyermekek iránti ember szeretettől is vezéreltetve

közt rózsza, a hegytetőn büszkén álló fenyő a fák között, ugy kimagaslik társai közül — így dicsőítik:

— Mi ez? Nem értem ezt a cécót? Mire való, ki rendezi? — szól erőteljes vontatott mély hangon, Káprázik a szemem, ez istenítés, én ember vagyok.

Ekkor előáll egy hatalmas alak, mintha a földből nőtt volna ki: emberi minta, de az erő, mi benne rejlik, sokkal nagyobb, mint egy élő lényé, testet öltött alakja ez a közvéleménynek s szolt:

— Művész! Küzdésed véget ért. E hely Erdély lelkének tüköre, hol mostan állsz és e falak között, hol a magyar sziv lelkesedni tud, hol a nagyoknak szellemét esodálni meg nem szünt sem a nagy ur, sem a szegény és többre nézi a dicsők példáját, nemes sziv harcát, mint a lengeruhás csábképeket: légy üdvözölve, otthonod lesz itt és mi megbeszélünk, mert te több vagy nálunk, művészeti erőddel felettünk állsz; mint az ígét Mózes népe leste, ugy fogjuk mi figyelni szavaid. Nézz e csoportra, mágnás asszonyaink — a nemes vér mindig nemes marad — ugy lelkesülnek, hogy tán mindenik kincses Kolozsvárt adná néked át, csak szólj, beszélj a mult nagyok felől. E barna arcu, sasteintü nagyuri férfitársaság nem oly mord belől, a külső itt bátor, de jó szívet takar. Sze-

retni fognak mindannyian, ur és szegény örömmel üdvözöl!

— Édes barátom — szol az álmodó — akit ugy kerestem s akit sok szenvedés, sok küzdés árán találtam fel, hát elfogadsz? Add a kezed; könny tolu szemembe, kicsinynek érzem magamat ily szép, nagy, lelkes társaságban. Boesás meg, ha esalodol!

Ünnepi esend lett, mintha a semmiségben Kean alakját látná, a büszke nagynak szelleme biztatná, így folytatja:

— Valóban boldoggá tett beszéded. Ha kebletekre fogadtatok, én a nagy angolt, öt század óriását bevéssem lelketekbe felelevenitem a meghalt hősoket, fel a bünt és az ármányt s a lélek nemes küzdelmét ugy, hogy köny tolu szemébe ifju s agnak s a gyermek ugy fog gondolni majd e házra, ha férfi lesz, mint egy tempomra, hol nemesen érezni megtanult. Tudom, bármint villogott szemem a boszu vagy indulat festésében, falak ha dölnének átokkiáltásaimra össze, ha sirba tesznek, emlék utánam akkor sem marad, színészdicsőség addig tart, mig él.

Miért küzdjek? Az ifju tüz kihavadt, de meghálálni a szeretetet mit adtatok s előbbre törni lesz azért erőm. Az Isten látja lelkemet, segíteni fog: a szent ügyért magyar szívvvel helyt állni s átül-

tetni lelkem nemes felét közibetek közvélemény s közönség...

Az álomkép oszlik — kopogtattak, felriad.

— Ki az?

— Én, a direktor.

Mintha a láz, a betegség megriadt volna a lelkesedéstől, az álom meggyógyította a beteg színészt. Szívében a reménység örök tüzként égő lángjával kinyitja az ajtót s barátságos mosolylyal fogadja a belépőt.

— Hozott az Isten. Parancsolsz?

— Estére játszhatok?

— Miért ne, mi fog menni?

— Macbeth, ha játszol.

— Igen, igen, örömmel, ujra élek, nincsen semmi bajom. Csoda történt velem, talán a dicsőség utáni mámor gyógyított meg. Felöltözök, megyek próbára véled.

Es idők multán való lett az álom s későbbre rá, hogy kidült már a mór — jött az ősz fehér szakállal a „Jövő” s a deszkákon hogy megjelent s körülnézett kérdés: Mi ez? Hát ő már nincsen itten? Szent lelkesedés, hazaszeretet, magyar faj mintaképe, jöjj elő!

Hiába hívod, nem hallja szózatod, üres a helye, elment messzire.

Az általános legjobbnak elismert

SZÉNÁSI, HOFFMANN és Tsa

selyemáru-ujdonságok
áruháza

Budapest, IV. Bécsi-utca 4.

Selyem-, bársony-, csipke- s szalag-
áruházunkba

az idény ujdonságainak a teljes és nagy választéka beérkezett.

A következő, kiválóan jutányos áru cikkekre, melyek csak addig kaphatók, a mig a készlet tart, fölhívjuk a m. t. hölgyek figyelmét.

Ezek:

Mosó-bársony minden színben mtrje	50 kr. kezdve
Sima liberty selyem minden színbe..	78 „ „
Mintázott szines selyemkelme „	85 „ „
Csikos, szines selyemkelme „	98 „ „
Sima louisine minden színben „	1.25 „ „
Chiné selyemkelme „	1.50 „ „

stb. stb.

Mintákkal kívánatra bérmentve szolgálunk.

igaz lélekkel kérjük az illetékes hatóságokat, tanítókat és tanítónókat, hogy e fölött rövidesen tanácskozva tegyék át a zord télen a tanítási időt a népiskolákban reggeli 8 órától reggeli 9 órára.

Mert az ügy igazán nem szenved vele csorbát, de sőt nyer: egy egészséges, kialudt rózsás arcu, üde és vidám gyermekereget.

Akik azután mindennap igazán vidám kedvvel mennének az iskolába s végeznek el amugy — is tulong-tul sok — *gyermek kötelességüket.*

Tanügyi férfiak és emberbarátok gondolkoztatok e fölött és *tegyetek* is érték mielőbb.

F. Z.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Irta: Lux Terka.

Budapest, okt. 31.

Nagyon szeretnék önöknek arról nem írni, amiről kötelességem mégis írni: Andó Juliról, a gyilkos tizenkilenc esztendő leányról, akinek bűnpörét most tárgyalják Budapesten.

Talán szép, tiszta, jómódban élő uriaszonyok előtt nem is kellene erről az elvetemült teremtésről, a földi piszoknak és bűnnek minden sarát magán viselő, nyomorult némberről beszélni. A romlottságnak ilyen mértéke ugyanis csak utálatot ébreszt a tiszta gondolatú asszonyok lelkében és sem melegséget sem szánalmat nem tudnak érezni iránta. Ha látnák, még kevésbé éreznének.

Andó Julit 15 esztendőre elítélték. Mikor a tárgyaló teremből lejttem az utcán megcsapott az enyhe őszi levegő, egy percre megálltam. Egy ismert nevű mágus asszony kocsija robogott el előtem s fiatal, bájos leány arc mosolygott ki a kocsiából. Rózsaszínű bolyhos kalapja alól csak úgy ragyogott gondozott szőke haja, finom és különös párizsi fehérposztó kabát simult formás alakjához s mellette az édesanyja és a nevelőnője.

Megyek tovább.

Fehér főkötős, tiszta és cifra dajka csipkefüggönyös, kékselyem takarós gyerekkocsit taszit, utána a boldog arcú fiatal mama.

Nézem őket.

Ezek: a tisztaság, szeretet, erény, gondosság, jólét... És Andó Julira gondolok... Andó Julira, a tanyai kis parasztleányra, akit nem járattak iskolába, otthon esavargott, libát meg disznót őrzött, lusta, piszkos kis leány volt, és nyolc esztendő korában, hogy megkeresse a ruházatát, az apja szolgálni adta. Konyhában piszkos száju falusi szolgálók, kocsisok, béresek között volt a helye, embereket, állatokat látott szeretkezni és a kis Juliskának amilyen piszkos volt a teste, olyan piszkos lett a lelke is. Édesanyja nem volt, a mostohájával nem túrték egymást, az apja gyakran verte véresre és az ostoba, dacos, elkeseredett és eldurvult lelkű kis leány elment esavargani. Mehetett, ki vigyázott ő reá? Az apja, az anyja, a nevelőnője? Senki. A szeretetet nem ismerte, a jóról nem tudott. És tizenkét esztendő korában már nem állhatott oda az oltár elé az első bérmálás szentségét felvenni liliom-

mal a kezében, mint a többi tizenkét esztendő kis leány, akik a kis ösesük születését a golya ajándékának tartják és a karácsonyfa legendáját az égből várják.

Andó Juli tizenkét esztendő korában tisztátalan, bűnös testű, bűnös lelkű kis szörnyeteg volt. Egy Zolai alak...

Azután mind mélyebben és mélyebben süllyedt bele a piszokba. Bevallott, nem tagadott semmit. Megmondta, hogy a vére hajtotta rá... A vére, ami minden embernek van, s hogy a tisztaságban szeretetben növekedő gyerekleány ne érezze ne tudjon erről a rettenetes zsarnokságról, ez képezi az anyáknak legnagyobb gondjukat. Andó Julinak nem volt anyja, nem szerette senki, nem tudott imádkozni, soha se volt karácsonyfája, nem voltak jó kis pajtásai, Andó Juli egy kis állat volt. És úgy élt, egyedül az ösztönének, mint az állat. A vére hajtotta...

A tisztaságban, jólétben nevelt leány csak tizenhét-tizennyolc esztendő korában érzi meg, hogy vére van. A jó szemű és nagyon okos lelkű anyja ha észreveszi ez érzésnek erősebb kifejezését, igyekszik férjhez adni a leányát. Hogy szerencsétlenség ne történjen. És a vér jogának törvényes szabadságot szerez a szeretet, a gondoskodás, a jólét.

Andó Juli mind ennek a törvényén kívül állt. Ő egy szerencsétlen állat volt, ösztönének teljes meztelenségében, vadságában. Undorító utálni való szörnyeteg, de épp úgy nem felőlős a tetteiért, mint az állat. Itt ítéletet nem lehet mondani, épp úgy nem, mint a farkas tetteire aki szét marcangolja az eléje kerülő embert.

És ez a szörnyeteg leány, miután előbb számtalan fejsze csapással agyon üt egy embert, másnap megcsik a szive egy szegény asszonyon, aki sirva panaszkodik, hogy nincs pénze koporsót venni a halott kis lányának.

Mi ez? Hazugság ez is vagy őszinteség? Én az utóbbit hiszem. Hiszem és ha Andó Julit is olyan kék selyem takarós, csipkés kocsiiban tartogatják tizennyolc esztendővel ezelőtt, ha az álma és a vágyai fölött szerető anyja szeme örökös, ma egy szép és tiszta testű tiszta lelkű uri asszony volna, akit az édes anyja, tekintettel temperamentumára — a leányt vérének temperamentumnak nevezik korán férjhez adott volna. Ez lehetett volna Andó Juliból, ha a végzet más helyre, más viszonyok közé plántálja el és a grófi kocsiiban ülő, rózsaszínű kalapos kis lányból, épp úgy lehetett volna az Andó Juli helyén az ami maga Andó Juli.

És minderről csak azért beszéllek kedves hölgy olvasóinknak hogy amikor közeledünk a könyörtelen télhez, felhívassam figyelmüket a boldogtalan árva gyerekekre, mert az ilyen Andó Juliért az emberiség viseli a felelőséget.

Fadrusz János.

... és mulandók vagyunk, elhervadunk, mint a fűszál! Oly erős, oly délceg, oly viruló és szép volt, hogy mindnyájan irigyeltük. Egyszerű viselkedése, keresetlen modora, gyermekies nyíltsága még feltűnőbbé tettek külső megjelenésében az atléta, egészséges embert. Olyan volt, mint a mesebeli lovak.

ártatlan lelkű és óriási erejű; és, ime, a reggel, melyen az őszi nap pazarul szórja verőfényét, mintha derűre hívná az életet szerető embereket, meghozza a megdöbbentő hírt, hogy Fadrusz János nincs többé. Május havában meghült. Azóta folyton betegeskedett és végre a gyilkos baj földre terítette a mi kedves nagy emberünket, kit mindnyájan csodáltunk kinek fényes művészi pályájára mindnyájan büszkék voltunk.

Valóban igaza van a francia írónak: Ha az emberek ténykedését nézzük, megutáljuk az életet; ha a természet műveiből eredő bajokat tekintjük, megutáljuk a halált.

Ez egyszer a halál nagyon könyörtelen volt. Aldozatul vette a fiatalembert, kire büszkeséggel tekintett egy egész nemzet. Sajnálunk kell őt; pedig művészi dicsőségének tetőpontján halt meg; és sajnálunk kell önmagunkat, éppen mert dicsőségének teljében vesztettük el. Nem érte el a természetes hanyatlás korát, a mit sokan szerencsének tekintenek; de a mi veszteségünk fájdalmas és mérhetetlen.

Ugy indult Fadrusz János a pályán, mint a művészet hős korának legnagyobb emberei. Szerény kézművesnek készült; de a műhely árnyában, a lakatos üllője mellett hirtelenül és hihetetlen fényben fölvirult nagy tehetsége. Műbarát emberek és ihlet művészek csodálattal látták az Istentől megáldott gyermek nagy képességeit és örömes kézséggel egyengették útját nagyratörő lelkének. Pozsonyból átvitték a szomszéd Bécsbe a magyar mesterhez, aztán pedig a nagy-hirnevű Helmerhez, kik gyönyörűséggel tanították és istápolták a tüneményeszerű ifjút. Mi minderről nem tudunk semmit, míg a nyolcvanas évek nemzetközi kiállítása meg nem hozta első jelentékeny művét, a Krisztust a kereszt-fán.

Nagy volt akkor meglepetésünk. A gondos anatómiai tanulmány, az erőteljes realiztika és mindenek fölött az igazi meggyőző kifejezés, mely a művet kitünteté, általános elismerésre talált, melynek a bíráló-bizottság az által adott hangzatos kifejezést, hogy odaitélte az ifjú művésznek az ezer forintos nagydíjat.

Ezzel szétoszlottak Fadrusz János feje fölött a kezdet nehézségeinek fohói és kisütött pályáján a siker napja.

Ámulattal hallgattuk Fadrusz szavait, midőn baráti asztal fölött ez évek történetét mesélte. Bozontos nagy fejét kissé oldalt hajtva, elhomályosítva félig aláhullott pilláival a szép szemek égő fényét, szelíd édes mosolylyal beszélte küzdelmeit, bánatait, kétségeit és reményeit, halkán és egyenletesen folyó szavakban, mintha lelke könyvében olvasná sorsa emlékeit. Bájos felesége, a szelid-lelkű Anna, le nem vevén róla csodálattal telt szeméit, szótlán, mozdulatlan hallgatá e szavakat, melyek mindegyikét már ismeré és melyek mindegyike mégis úgy hangzott vissza szívében mint az ég először megnyilatkozó szava. Mennyi mély érzés, mennyi odaadó szeretet ember, a művész, a hős, a félisten cigányosan barna, de művészi ihletben ragyogó arcát. A művésznő kétszeresen érezte e lángoló szavak erejét: egyszer, mert szerelmes férjének, aztán pedig,

Doszpoly János utódánál női ruha szövet, selyem karán és vellez áruk, téli, nagy és kis kendők, pamut és cérna vásznak, továbbá férfi, női és gyermek (gyapju) alsó ruhák a legkitűnőbb minőségben kaphatók. Különösen

figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy a Doszpoly Janos áruházából, valamint a Palyi Istvan üzletéből átvett arukat, u. m.: férfi-, női fehérneműket, nyakkendőket gyári áron alul árusítjuk.

mert rajongva csodált mesterének ajkáról hullottak.

A világ szép látványa volt kettőjüknek e percben egybeolvadó képe.

De az idegen is elragadá Fadrusz lelkesedésével. Ekesszólóvá, költővé lett, egészen átszellemült, mikor a művésztől beszélt. Különösen, midőn jövő munkáiról beszélt. Mennyit remélt, mennyire áhított, mennyit ígért önmagának és a világnak a nagyra törő művész! — A nagy alkotások egész paradicsoma vajudott lelkében; és a csodák és remek az egész világot egy csapásra tönkre tette a halál.

Szárnyaló reményeiből, nagyszerű terveiből csak három létesült viszonylag igen rövid idő alatt: a pozsonyi Mária Terézia-szobor, a zilahi Wesselényi-szobor, melyek közül az utóbbi tetőpontjára emeli a művész hírnevét. Mindnyájan emlékezünk a nagy lelkesedésre, melylyel egész Magyarország Mátyás-szobrot fogadta. Általános volt az elismerés, általános a dicsőítés, általános a mámor, midőn e szoborművet nagy országos ünnep közepette leleplezték. E nagyszabásu műért az ifjú mesternek oly jutalom hullott ölébe, a milyet magyar művész eddig el nem nyert, egy nagy nemzetnek osztatlan hálája, elemi erővel kitörő csodálata. — A kolozsvári egyetem doktori címe volt e hallatlan siker koronájában e legfényesebb, a legbecselesebb gyöngyszem.

A föltétlen elism. erésfényében, magasztalva és dicsőítve, elégedetten és boldogan tért vissza a művész a nagy ünnepegről, mely nevét soha nem sejtett magaslathoz emelte. Visszatért körünkbe, hol a lelkes közvélemény kézséggel rakta lábaihoz a föltétlen hódolat adóját. Azóta Fadrusz János volt Magyarország legcsodáltabb művésze, legjelesebb szobrásza.

Senki sem kívánhatja tőlünk, hogy a művész halála nyomán járó bánat és gyász percében, veszteségünk érzetének nyomasztó sulya alatt, hidegen bíráló észszel puhatolgassuk Fadrusz kétségtelesen igen nagy tehetségének igazi méretét. Senki sem kívánhatja, hogy akkor midőn minden szem a részvét és fájdalom könnye homályosítsa el, csak a mi szemünk legyen oly száraz, hogy pontosan megláthassuk, mi volt a művész feltűnő képességeiben a valóban elsőrendű, mi a hiányos, mit tudott a művész, mit nem. Kettőt föltétlen igaznak hisszük és nem kell tartanunk attól, hogy vele akár a legszigorubb bírálónál is ellentmondásra találjunk. Es e kettő a következő:

Fadrusz Jánost meggyőző erővel nyilatkozó nagy tehetségénél fogva az a szerencse érte, hogy életének derén, azon a ponton, hol drága élete — fájdalom! — megszakadt, megküzdött a szobrászművészet félelmetesen nagy, mondhatnók legnagyobb föladataival, az önálló lovasszobor megalkotásával. A mit Verocchio fényes pályájának végén, élte utolsó nagy művében, a velencei Colleoneben merészelt, a mire Donatello csak hajlot korában, mint hatvanegy éves ember vállalkozott a páduai Gattamelata szoborban: abba Fadrusz belefoghatott, azt szerencsésen és közmegelegedésre véghezvihetné férfikorának teljében. Nagy kitüntetés ez, melylyel az ég hatalmi és

a föld emberei fényes alakját a művészet történetében földiszították.

A másik az, hogy nemzetének benső érzése eddigelé senkiben sem lángolt oly magasra, mint ő benne, hogy a magyar lélek sugallatát senki sem értette meg oly nagy mértékben és oly világosan, mint ő. Megmutatta ezt a Mária Teréziában, a Wesselényiben és Mátyásban egyaránt, de megmutatta legfényesebben és legmeggyőzőbben Erzsébet-szobra első tervezetében, melyben nemzetünk hagyománya, szeretete, hálája lelkesedése, mondhatnók egész szellemi sajátossága diadalmas valósággal, teljes találó igazsággal nyilatkozott meg.

Mesterségbeli avatóság, technikai tudás, művészeti tökéletesség mindmennyi nagy dolog, mely sorrendben bár, de azért mindig egy sorba állítja a népek műalkotásait. A nép különleges érzése, sajátos lelkülete, a nemzet megkülönböztető szelleme az más dolog, mely a világ összes remekei sorából kiemeli és külön helyre állítja a műalkotást, hol egészen más fényben ragyog, mint a világ minden egyéb remeke.

Fadrusz nagysága abban lép világgá legjobban, hogy ő népe lelkét, szellemét érezte, értette és szerette. E lélek, e szellem élt ő benne is és vezette belső megindulástól remegő kezét, midőn az agyagra tevő.

Nemzeti veszteségünket gyászoljuk tehát benne legmélyebben.

Keszler József.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa hétfőn november hónap 2-án reggel 9 órakor a városháza nagytanácstermében Kovács József polgármester elnökle alatt rendes tanácsulást tart, melyen az egybegyűlt folyó ügyeket fogják elintézni.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Presbiterek választása. A debreceni református egyház hívei december 28-án negyvennégy új presbitert választanak. A választó egyháztagok névjegyzékét törvény szerint november 27-ére el kell készíteni. Az egyház elnökség tehát felszólítja az összes református híveket, hogy a választásban való részvételre jogosultság céljából egyházi adótartozásukat november 27-ig fizessék ki.

A tanítóképző új igazgatója. A tanítóképző tanárkara Ozory Istvánt választotta meg igazgatóul, néhai Kovács Lajos örökébe. E választás eredménye jóváhagyás végett az igazgatótanács novemberi ülése elé kerül.

Kereskedőink figyelmébe. A Kereskedelmi Tanintézet felügyelő bizottsága október 3-án tartott ülésében úgy határozott, hogy a kereskedő tanoncok iskola látogatása november hótól kezdve nem az eddigi órákban (délután 4—7 óráig), hanem délután 2 órától 5 óráig történjen. E határozat eleget óhajt tenni a főnök urak azon jogos kívánságának, hogy a tanoncok iskolai ideje az esti órákról, amikor csaknem minden üzletben legtöbb a munka, áthelyeztessék a kora délutáni órákra, amikor az üzletben legkevesebb

a dolog és a tanulók legkönnyebben nélkülözhetőek. De meg a tanulók tanítása és fegyelmezése is sokkal eredményesebb lehet a nappali órákban. Bizva abban, hogy ez intézkedés, amely a főnökök és tanulóik érdekeit egyaránt kívánja szolgálítani, mindenfelől csak helyesléssel fog találkozni, arra kérjük a t. főnök urakat, hogy tanoncaikat az eddigi napokon (osztályok szerint szerdán, csütörtökön és pénteken) nem 4, hanem délutáni 2 órákor kegyeskedjenek az iskolába küldeni. A vasárnapi tanítás ideje megmarad mint eddig. A Kereskedő-Tanonciskola igazgatósága.

A reformáció emlék ünnepe.

— nov. 1.

Szép ünnepet rendezett tegnap a reformáció év forduló napján a főiskolai hittanszaki társulat.

Az emlékünnepe egy része az ev. ref. templomban, másik része a gálya rabságot szenvedett ev. ref. papok és tanítók emlékoszlopánál az emlékkertben folyt le.

Ezt követte 5 órakor a főiskola disztermében a protestáns estély, végetül pedig az ünneplők ismerkedési estélyt rendeztek.

Az ünnepről tudósítónk az alábbiakban számol be.

Az ev. ref. nagytemplomban.

Tegnap folyt le városunkban a reformáció 385 éves évfordulójának emlék-ünnepe. Az emlék ünnep első részét az ev. ref. nagytemplomban tartották meg, hova reggeli 9 órára egybegyűlte Kovács József polgármester vezetése alatt a város tanácsa, tanárok, tanítók, ev. ref. presbiterek, ev. ref. papok s a nagyközönség igen nagy számban.

Ott voltak a főiskola, az ev. ref. felsőbb leányiskola és az összes ev. ref. iskolák növendékei is, tanáraik és tanítóik vezetése alatt testületileg.

A templomi ünnepeket *Kecskeméthy Lajos* főgimnáziumi tanár szép alkalmi imával nyitotta meg, utána *Erőss Lajos* hittantanár tartotta meg alkalmi és ünnepi egyházi beszédét.

Beszédében különösen a reformáció áldását fejtegette, mely 385 évvel ezelőtt azzal vette kezdetét, hogy *Luther Márton* vittenbergi vártemplomra kifüggesztette 95 tételét.

S melynek következménye lett a szívek és lelkek érzésének és gondolkodásának szabadon való megnyilatkozása, tudomány, művészet, irodalom és minden rendű szabadkutatás terén.

Felszólította végül az egybegyűlteket adakozásra az ev. ref. közalapok számára, melyből a szegény ev. ref. egyházak nyerik gyámolításukat.

Utána a főiskolai énekar *Macsay Sándor* s az ev. ref. tanítóképző pedig *P. Nagy Zoltán* vezetése alatt néhány egyházi éneket énekeltek el szépen.

Az emlékkertben.

Fél 11 órakor az ünneplők nagy száma az emlékkertben gyűlt egybe, hol az ünnep további rendezését a főiskolai ifjuság hittanhallgatói vették át teljesén.

Itt megjelent az ünneplők között özv. *Hegyi Mihályné Jozsa Eufrozina*

Darvass Fesztivérek.

NÖIDIVAT ÁRUHÁZA
Főtér a Hungária kávéház mellett.

Tisztelettel értesítik a Debrecen és vidéke t. hölgyközönségét hogy őszi bevásárlási utjokról visszaérkezve

az őszi és téli ujdonságok, női és gyermek felöltők
legdivatosabb és legszebb darabjait szerezte be.

urhölgy is, ki a pozsonyi véstörvényeszek által 1676-ban gályarabságra ítélt ev. ref. papok és tanítók emlékére saját költségén emeltette a kert emlékoszlopát.

Itt az ifjuság több alkalmi éneket énekelt el s közben Baróthy István hittanhallgató nagy hatással szavaltta el Acsy Lajos hittanhallgató Okt. 31. című alkalmi költeményét. Megelőzőleg Tóth Sándor hittanhallgató előadta pályadíjazott alkalmi munkáját, végül pedig az ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei az emlékoszlopot megkoszorúzták.

A protestáns estély.

A hittanszaki önképző társulat az ünnepnap kiegészítéséül tegnap este 5 órakor tartotta a hatodik protestáns estélyét.

A főiskola nagy díszterme zsúfolásig megtelt különösen hölgyekkel és diákokkal. A nagyszámu hallgatóság között ott találjuk Kiss Aron püspököt, az ev. ref. lelkészeket és a helybeli ev. ref. egyház több oszlopos tagját is.

Az estély vallásos énekkel kezdődött, mely után Balogh Ferenc teológiai tanár nyitotta meg a protestáns estélyek ez évi szakát.

Nagy tetszést aratott szavallatával Dóczy Irén, ki Arany János Fiamnak című költeményét szavaltta el igazi rátermettséggel, kellemes, szép hanggal.

A reformáció emléknappjáról Harsányi Pál senior irt és adott elő szép, nagy tudásra valló ismertetést.

Előadása különösen az ifjuság körében aratott nagy tetszést.

Baja Mihály hittanhallgató lépett aztán az emelvényre és elszavaltta az Ének a virágról című vallásos irányu költeményét.

A költeményt szerzője oly szépen szavaltta, hogy a hallgatók ismételtlen az emelvényre hívták s a taps alig akart szünni.

A vallásos estély egyházi ének éneklésével ért véget.

Este a hittanhallgatók ismerkedés estélyt tartottak, melyen az ev. ref. lelkészek közül is sokan részt vettek.

S Z I N H Á Z.

M ü s o r.

- Nov. 1. vasárnap: délután: *Dózsa György* szomorujáték, — este: *Fifin*, daljáték, előszőr.
Nov. 2. hétfő: *Toldi Miklós*, színmű. A.
Nov. 3. kedd: *Fifin*, daljáték. B.
Nov. 4. szerda: *A mintajérj*, bohózat. C.
Nov. 5. csütörtök: *Fifin*, daljáték. A.
Nov. 6. péntek: *Serge Panine*, színmű. B.
Nov. 7. szombat: *Fifin*, daljáték. C.
Nov. 8. vasárnap: délután *A madársz*, daljáték, este *Herbelin papa*, bohózat.

(A szinigazgató hiráda. Faragó Ödön betegsége miatt Dózsa György című történeti színművében Löriner szerepét Iványi Antal fogja játszani, Fifike operettben pedig Virágháty Lajos vette át Faragó szerepét.

Hétfőn lesz a reprize Szigeti József történeti színművének a Toldi Miklós-nak. A színmű szereposztása a következő: I. Lajos, magyar király—Pataky Béla,

Laczfi Endre—Krasznay Ernő, Toldi Lőrincné—Arday Ida, György—Csiky László Miklós—Klenovits György, Bodó—Szilágyi Aladár, Bence—Sebestyén Géza, Margit—Menszáros Margit, Tornay—Cserny Béla, Ifju vitéz—Székely Ilona, Buksi—Iványi Antal, Bagó—Krémér Jenő, Ferke—Virágháty Lajos, Szellem—Nagy János.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepen. Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelő, 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Nov. 1. Csokonai-emléktábla leleplezése d. e. Zion-egylet közgyűlése a Frohnerben. Benedek J. képviselő beszámolója H-B szörményben.

Á Komáromi ház emlék-táblája.

Az emlék-tábla leleplezése.

— nov. 1.

Ma délelőtt 11 órakor leplezi le a Csokonai-kör a Komáromi ház (Kossuth-utca 12. sz.) elhelyezett s a szatmári békére vonatkozó emléktábláját. Ez alkalomból alább ismételtlen közöljük a leleplezés ünnepi tárgysorozatát s a mai ünnepre vonatkozó egyéb dolgokat is.

A szép és hazafias ünnepen való megjelenésre egyébként ismételtlen felhívjuk közönségünket.

Az ünnep sorrendje.

1. Himnusz. Éneklé a Petőfi-dalkör.
2. Alkalmi beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke.
3. A Komáromi ház története. Felolvassa: Zoltai Lajos, a Csokonai-kör választmányi tagja.
4. Az emléktábla átadása s átvétele.
5. Szózat. Éneklé a Petőfi-dalkör.

*

Az ünnep vendégei.

A Csokonai-kör a Komáromi ház emlék-táblájának ünnepi leleplezésére meghívta Thaly Kálmán országos képviselőt, a Rákóczi-kör nagy tudósát, továbbá Komáromy Andort, a híres Komáromi Csipkés család ismert nevű utolsó férfi tagját.

Komáromy Andor, a ki különben fia a 40-es, 50-es években országos szerepet játszó Komáromy Györgynek, igen meleg hangú levélben köszönte meg a meghívást, sőt személyesen is megjelent, a tegnap esti gyorsvonattal ugyanis Kolozsvárról városunkba érkezett és részt vesz a Csokonai-kör mai ünnepén.

Komáromy Andor családja levéltárából a városi levéltár számára egy becses okiratot is hozott magával, mely magára a Komáromy házra vonatkozik. Ez az okirat 1735-ben kelt hatósági becsü-bizonyítvány és az örökösök közt való elosztási tervezet. Az emeletes Komáromy házat a városi tanács akkor 9050 frtra becsülte.

Komáromy levele a körhöz.

A rám nézve nagyon megtisztelő meghívást hálás köszönettel vettem és annak megfelelően szombaton, az este 7 órakor érkező vonattal Debrecenben leszek.

A Komáromy háznak emléktáblával való megjelölése még fokozza bennem azon ragaszkodást, melyet családunk több százéves otthona, a tőzsgyökeres magyarságnak, a lelkiismereti szabadságnak, s a polgári örizetnek képviselője Debrecen városa iránt mindig éreztem. S az ösök iránti kegyelet e nyilvánítása hálára kötelez.

Kolozsvár, 1903. okt. 28.

Komáromy Andor, s. k.

*

A kör választmányának figyelmebe.

A Csokonai-kör választmányának t. tagjait ez uton is fölkéri az elnökség, hogy a Komáromi ház emléktáblájának mai ünnepi leleplezésére sziveskedjenek a városháza könyvtár szobájában gyülekezni, a honnan a választmány testületileg vonul az ünnep színhelyére.

A jurista bál.

Szép asszonyok, de még inkább bájos szép lányaink örömeire ime tudtul adjuk, hogy tegnap este a jurista bál rendező bizottsága végleg nemcsak megalakult, hanem a farsang egyik legszebb és legkedélyesebb báljának határidejét a farsang első szombatjára, 1903. évi január hónap 9-ikére ki is tűzte. Amikor is katonazene és a Magyar testvérek kitűnő muzsikája rázendítvén, majd a régi híru jogásznótát, hogy:

Nem ütök a jogászt agyon.

Sárga rigó rozsmaringom, galambom.

A bál majd kitűnő hangulatban a következő gavallérok fővezénylete alatt fog kivilágos virradtig tartani: elnök Vecsey Imre v. főjegyző, alelnökök Bay Ádám kir. albiró, dr. Borzsovay Jenő ügyvéd, Miskolczi Lajos tb. főszolgabíró háznagyok dr. Várady Szabó János megyei aljegyző, dr. Vargha Elemér polg. titkár, titkárok dr. Serly Jenő jb. aljegyző, dr. Csóka Miklós megy. árv. ülnök, pénztárnokok dr. Arvay Béla ügyvéd, Tóth Béla törv. joggyakornok, ellenőrök dr. Üdényi Nándor aljárásbíró, dr. Jeney György ügyvédjelölt, dr. Tóth E. v. aljegyző.

Ime a megalakult tisztikar. A bál tiszta jövedelmét a rendezőség a leendő debreceni Egyetem javára adja.

* Istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban öszi urvaesora osztás. Nagytemplomban prédikál Dicsőffy József lelkész, ágendázik Harsányi Pál senior s. lelkész. Kistemplomban prédikál Uray Sándor püspöki s. lelkész, ágendázik Csiky Andor s. lelkész, Kossuth-utcai templomban prédikál Biró Ferenc h. lelkész, ágendázik S. Szabó József főiskolai val. lástanár, Ispolytemplomban prédikál K.

Balkányi Antal

fényképezési
műterme
PIAC-U. 81

Speialista
gyermek felvételekben.

Tóth Kálmán, ágendázik Sáfrány Lajos leányiskolai tanár. Városi szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókeri imaházban prédikál és urvacsorát oszt Kovács János népiskolai felügyelő.

A *róm. kath. templomban*. Mind-szentek napján. Délelőtt misét mondnak 6 órákor Pák Emil, 7-kor Ruzska Zoltán 8-kor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgimnáziumi ifjuság vesz részt, 9 órákor ünnepélyes nagymisét tart dr. Wolafka Nándor püspök s azután ugyanó prédikál, fél 11-kor misézik Molnár Kálmán, utána Nyári Ignác. — Délután 3 órákor lytánia, 4-kor körmenet a temetőbe, 5-kor szentbeszéd és ájtatosság az elhunytakért, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök. Reggel 8 órákor a honvédlaktanya udvarán az ujoncok eskütetele alkalmából Szabó István tábori misét és szent beszédet tart.

A *gör. kath. kápolnában* 6 órákor reggeli istentisztelet, 9 órákor szt. mise, délután tél 3 órákor rózsafüzér ájtatosság 3-kor veveserje, 4-kor gyászistentisztelet prédikációval.

Az *ágost. hitv. ev. templomban* d. e. 10 órákor az istentiszteletet Máté K. segédlelkész végzi.

* **Szabad a koszorúarulás.** A kereskedelmi miniszter a halottak napjára való kegyelet tekintettel a munkaszünetet a mai napra részben felfüggesztette és megengedte, hogy koszorukat, gyertyákat és olyan tárgyakat, melyek a sírok díszítéséhez szükségesek, egész nap árulhatnak. A munkaszünet természetesen a többi cikke árulására nézve érvényben marad.

* **A tüzoltó testület mulatsága.** A debreceni tüzoltóság a záró gyakorlatok befejezése után rendesen vidám házi mulatságot rendez, a hol a parancsnokság, a tisztiszemélyzet és a legénység együtt mulat a meghívott rendőrség és a sajtó képviselőivel, mint a kik állandóan érintkeznek és együtt működnek a tüzoltósággal. Tegnap este tartották meg a szokásos ez évi tüzoltó murit, mely épp oly kedélyes, magyaros, jóízű házi mulatság volt, mint a testület minden murija. A debreceni tüzoltó testület aránylag csekély és szerény eszközökkel, kis személyzettel és hiányos felszereléssel de páratlan kötelességtudással és a parancsnokság szakértelmének, ügybuzgóságának eredményeképpen hivatását teljes sikerrel tölti be. Nagy érdeme van ebben Szikszay Gyula főparancsnoknak, továbbá tüzoltóságunk igazi lelkének, Publik Ernőnek, a kit bámulatos sikerű munkájában Morvay Sótér. Winkler József, Berkó János és többen támogatnak. A tegnapi összejövetelen Szikszay Gyula hirtelen támadt betegsége miatt nem vehetett részt. Publik Ernő h. főparancsnok volt a házigazda s a mulatság késő éjjel ért véget. A tüzoltóság vendégei rendkívül jól érezték magukat a pompás murin.

* **A Csokonai-kör új tagjai.** A Csokonai-kör legutóbbi választmányi ülésén a következő új tagok vétettek föl a körbe: Király József földbirtokos, Dalmy Barna vármegyei jegyző, dr. Boross Lajos ügyvéd, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai tanár, dr. Helle Károly jogakadémiai tanár, Frank Zoltán hírlapíró, Póka Gyula gőzmalom igazgató, Lenchés István pénzügyi titkár.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt héten a helybeli anyakönyvi hivatal házasságkötési osztályánál a következő kihirdetések voltak: Szabó István ev. ref. napszámos Zih Zsófia róm. kath. Kéri József ev. ref. városi hajdu Farkas Zsófia ev. ref., Ábel Aladár József róm. kath. uradalmi kertész Békési Eszter ev. ref., Nagy Dezső Endre ev. ref. kereskedő Fülöp Juliánna ev. ref. Lepárt János róm. kath. dohánygyári munkás B. Lengyel Ilona róm. kath. Rossi Lajos róm. kath. vízvezetési vállalkozó Nyilas Juliánna ev. ref. Kozma Mihály ev. ref. napszámos Kun Agnes ev. ref. Takács István ev. ref. kőműves segéd Koncos Juliánna ev. ref. Szabó József ev. ref. kőműves segéd Kocsis Erzsébet ev. ref. Dabai Lajos ev. ref. napszámos Réth Juliánna ev. ref. Selmei Mihály ev. ref. napszámos Balázs Eszter ev. ref. Dohár Sándor ev. ref. napszámos Fodor Etelka ev. ref. Tóth Gábor ev. ref. gulyás Arnóth Eszter róm. kath. Nováki Mátyás róm. kath. kovács segéd Steinhoffel Karolin róm. kath. Szviták János ág. ev. bádigos segéd Bodnár Juliánna ev. ref. Vernár János róm. kath. kefégyári munkavezető Pillér Paulina róm. kath. — Ugyanazon idő alatt házasságra léptek: Veisz Ábrahám Grünvald Bertával, Kulcsár János Pál Aranykával, Turai Miklós Scheer Margittal, Farkas Géza Farkas Margittal, Tóth János Mészáros Erzsébettel, Balázs Antal Pereg Juliánával, Sajtos Imre Barát Eszterrel, Valser Albert Juhos Máriával, Bansi János Szőke Juliánával, Bansi Gábor Kiss Juliánával.

* **Küldöttség gróf Zichy Gézánál.** A siketnéma isk. egyesület javára december 3-án, a színházban rendezendő jótékony célú hangverseny ügyeinek megbeszélésére a ma déli vonattal egy négy tagú küldöttség indult gróf Zichy Gézához. Ez alkalommal állapítják meg a végleges műsort.

Élőképek, mesterük Letzter József ez a genialis fiatalt fényképész, ki művészetével csaknem életet lehel a képekbe, vagy nem-é azok a fényképek, melyeket kedvtelvé nézeget a Piac-utca sétáló közönsége, eltorlaszolva a járdát a kirakatok előtt csaknem a kocsiutig. Hogy mit néznek? Aktuális fényképeket a Vilmos huszárok löversenyéről készült pillanatfelvételeket Felhő Rózsit a Casanova oporetiből, Dr. Wolafka Nándor püspök fényesen sikerült képeit, mely mind dicséri mesterét. Ki még nem látta a megtekintésre érdemes, szép kidolgozású képeket a Piac-utca 44 szám alatti műterem kapubejárójánál láthatja, hol közszemlére vannak kitéve.

* **Viszontlátásra Velencében.** X. Pius az ő békülékeny fölfogásával és sok tekintetben modern eszméivel, úgy látszik, épenséggel nem kedves embere bizonyos római pápi köröknek. Az egykori velencei pátriárka talán már maga is szeretne szabadulni ettől a környezettől, mely szellemét békóba veri és akarátát így érvényesíteni nem engedi. Erre enged következtetni ama nyilatkozat, melyet ma közöl egy római táviratában a Berl. Tagebl. E szerint X. Pius ezt mondta volna egy ismerős velencei patricius asszonynak, a kit a minap kihallgatáson fogadott:

— Ki tudja, signora, nem fogjuk-e egymást egy-két év leforgása alatt Velencében viszontlátani!

Amikor a hölgy távozott, a pápa fölsóhajtott és mintegy magához beszélve, önfelédten mondta:

— Viszontlátásra Velencében!

* **Iparváltások.** A múlt heti kimutatásunk óta ipart váltattak: Kozma József hentes és mészáros, Kozma Gábor hentes, Hanzéli Lajos borbély, Éva Péter és Kerékgyártó Bálint ferfi szabó társas cég, Konrád Jánosné mézeskalácsos.

* **Szeméiyi hir.** Csánky Viktor kir. tanfelügyelő tegnap Püspök-Ladányról székhelyére visszaérkezett. A kir. tanfelügyelő, aki már napok óta utazza be a megye községeit iskola látogatások céljából, Püspök Ladányban szintúgy az iskolák látogatása és a gazdasági ismétlő iskola szervezése céljából időzött.

* **Társas estély.** A jótékonyágáról ismert Polgári asztaltársaság 5-én, csütörtökön este 7 órákor a Debrecen vendéglőben társas estélyt rendez, melyen felolvasás, szavalat, dal, ezeket követőleg pedig tánc lesz. Az estély jövedelmét az asztaltársaság szegény gyermekek felruházására fordítja. Az érdekes estélyre nagyban készülődik az asztaltársaság.

* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Kalmár Mária ev. ref. 14 éves, Pataki Andrásné ev. ref. 59 éves.

* **Egy színész halálozási statisztikája.** Barnay Lajos, a magyar születésű híres berlini színész a napokban készül kiadni emlékiratait. Könyve befejező részében Barnay a következő mulatságos statisztikát állította össze: 98 különböző városban, összesen 3868 estén 371 darabban és 455 szerepben léptem föl. Meghásasodtam a színpadon 1721-szer, meghaltam 1120-szor. A halálnemek, amelyek által kimultam, a következők voltak: Leszurtak 61-szer, agyonlőttek 51-szer, lefejeztek 31-szer, a vízbe fulasztottak 22-szer, megmérgezték 166-szor, agyonverték 86-szor, szívvelvélésért 192 ízben, meggyilkoltak 109-szer, kivégeztek 33-szor 314 ízben öngyilkosságot követtem el és csak 55-ször haltam meg természetes halállal.

* **Ingatlanok forgalma.** Székelyhidi Mihály és neje Tokaji Erzsébet veszik a debreceni 4706. sz. tjkvben foglalt Hadház-utca 25. sz. házat a Debr. Első Takarékpénztártól 1700 korért.

Tamás Ferenc és neje veszik a pusztabánki 126. sz. tjkvben foglalt 15 hold 1268 négyszögöl kaszálót Boros Gáborné és társaitól 3946 koronáért.

Pataki Gyula és neje Lajos Hermin veszik a debr. 6554. sz. tjkvben foglalt 468 négyszögöl vargakerti szőlőt özvegy Faragó Bálintné Polgári Juliánától 2340 koronáért.

Rövid hírek. — A 100.000 koronás ajándék. A Thonet testvérek cég felszázados fennállása alkalmából ausztriai és magyarországi gyárainak munkásaitól alapja javára 100.000 koronát ajándékozott. — *Rövid uton felebbezett.* Serbán István temesvári adóhivatalnokot becsületében megsértette Vuics József végrehajtó. Az ottani járásbíróság Vuicsot az ítélet kihirdetése után Serbánra rohant és összeverte, hogy ez összeesett. Vuicsot ott nyomban még négy hónapra ítelték. — *Mormonok Magyarországon.* Temesváron egy magánháza több férfit és nőt letartóztattak, kik Pingre Frank ovidi amerikai mormon pap összehívására mormon községet akartak alapítani Pingrét a városból kutasították. — *Robbarás.* Merényben Kurta István és Rusznyák Gusztáv bányászok vigyázatlanságából ráütettek egy dinamit töltenyre. A felrobbant dinamit a bányászokat súlyosan megsebezte.

* **Irtózatot tűz.** K. vidéki városban nemrég egy szeszgyáros háza kigyuladt. A tűzoltóság tilalma dacára a tulajdonos berohan a veszélyes tűzbe, hogy pénzesládáját megmentse. A hatalmas lángok és a türethetetlen füst azonban nem engedték, hogy a kétségbeesett ember a ház hátsó részében levő lakószobájába behatolhasson. Vissza kell térnie és már ingadozik alatta a roskadó épület, midőn szerencsésjére, kapaszkodás közben megakad az ajtóra szögeezett levélszekrényben melyet kezében görcsösen tartva, lezuhan a földre. Az irtózatot tűz egész vagyonát elhamvasztotta s nem maradt egyebe mint az a pár értéktelen üzleti levél, mely a levélszekrényben volt és köztük Török A. és Tsa bankház, — Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. — levele, mely egy megújítási sorsjegyet tartalmazott. Még alig tért magához az óriási csapás hatása alól, midőn azon kellemes hírt hozta a tűz által szerencsétlenné tett és tönkrement gyárosnak a táviró, hogy a furcsa módon megmentett sorsjegy megnyerte a 600.000 koronás nagy jutalmat.

x **A tifusz járvány ellen legbiztosabb** ban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuvíz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuvíz Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedüli Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a. városházával szemben.

x **Kisobb száraz udvari lakás kiadó.** Csapó utca 29. kereszt épületben.

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabásu férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.*

x **4-5 uriember jó házi kosztot** kaphat a Széchényi utca 20. sz. alatt.

x **Érdekes és mindenesetre** célszerű ujtásról értesítjük azokat, a kik a m. kir. szabad. osztálysorsjáték iránt érdeklődnek. E sorsjáték sorsjegyeit többnyire bizonyos körülményességgel lehetett megszerezni, kivált az olyan speciális sorsjegyeket, mint például a Lukács Vilmos bankja által eladottakat, melyek a közönség körében népszerűsége tettek szert. Most ez a bankház a közönség kényelmére való tekintettel városunkban képviselőlet alakított, amennyiben sorsjegyei elárúsításával a Komáromi József papirkereskedő céget bízta meg. A sorsjegyvásárlók időt, fáradságot és költséget kímélnek, ha sorsjegyeiket közvetlenül ennél a cégnél, a Lukács Vilmos féle m. kir. osztálysorsjegyek kizárólagos elárúsítójánál szerzik be.

A sorsjegyek megújítását a budapesti bankház közvetlenül fogja intézni, amennyiben a sorsjegyeket pontosan elküldi és befizetési lapot mellékel hozzájuk, úgy hogy a sorsjegyvásárló a megújítási díjat a posta útján portómentesen küldheti be Lukács Vilmos budapesti bankházának.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtődjének mai hirdetésére. E cég szerencsésje máris közmondásossá vált, úgy hogy mindenki csak a szerencsés Gaedickénél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg huzáz a nélkül, hogy

cég egy vagy több főnyereményt fel nem tudna mutatni.

x **Hol szórakozunk vasárnap?** Márkus Jenő Dréher sörcsarnokában bécsi, frankfurti virsli friss minőségben kapható, lesz baksör osapolás, és karcos kerti bor. Este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyez.

x **Az osztálysorsjáték játékterve.** Most hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték tizenkettedik sorsjátéka véget ért és már legközelebb megkezdődik a tizenharmadik sorsjáték: a közönség nagy érdeklődéssel fogadhatja az osztálysorsjáték hivatalos játéktervének közzétételét. Mert ebből a tervből az világlik ki, hogy összesen száztizezer sorsjegy közt 14.459.000 koronát sorsolnak ki, s hogy a nyeremények száma akkora, hogy minden második sorsjegyre egynek-egynek okvetlenül jutnia kell. De tekintélyes a nagyobb nyeremények száma is és impozánsan nagyok a főnyeremények és a jutalomdíj. Ennek a játéktervének köszönheti az osztálysorsjáték az ő nagy elterjedtségét és népszerűségét, valamint azt a bizalmat is, amelyet iránta a közönség tanusít.

x **Kaiser Salamon** Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatáruk, fehérneműk, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

* **Sok pénz takarítható meg,** ha kölcsönügye a legolcsóbb helyen eszközölt tette ki. Rác Béla bankirodája 26 pénz intézettel van összekötésben, a szükség iratokat beszerezni és megbízóinak kölcsönét a legolcsóbb banknál szerzi meg. Bővebbet v. bélyeg ellenében le vélben is bárkinek. Iroda, Debrecen Csapó u. 12.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy színehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

Az Arany Bika kávéházában ma este **Magyari testvérek zene-kara játszik.**

A Tisza-kormány.

Távirati tudósítások.

Budapest, okt. 31.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Öfelsége ma délelőtt 10 órakor Tisza István gróf deszignált miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta, a melyen gróf Tisza előterjesztést tett az egyes tárcák betöltését illetőleg. Ö felsége az előterjesztést legkegyesebben elfogadta. E szerint az új minisztérium a következőképpen fog megalakulni: Tisza gróf miniszterelnök megtartja a belügyi tárcát is és ideiglenesen az ő felsége személye körüli minisztérium ügyeit is vezeti. Lukács László megmarad pénzügyminiszternek. Az igazságügyi tárcát megtartja Plósz Sándor és honvédelmi miniszter Nyíri tábornok lesz. Hieronymi Károly v. b. t. t. kereskedelemügyi, Berzevicy Albert v. b. t. t. vallás- és közoktatásügyi miniszter, Tallián Béla v. b. t. t. földmívelésügyi miniszter, Cseh Ervin pedig Horvát-Szlavon-Dalmátországek minisztere.

Az államtitkári állások betöltésére vonatkozó dispozióiót valószínűleg még a mai nap folyamán megtörténnek. Az új miniszterek kinevezésés a hivatalos köz-

löny keddi száma teszi közzé. Egyidejűleg jelennek meg a Khuen-Héderváry minisztérium tagjait felmentő legmagasabb kéziratok.

Tisza István gróf miniszterelnök ma délután 3 órakor Budapestre utazik és még este megjelenik a szabadelvű pártkörben.

Bécsből telegrafálják a „Bud. tud.”-nak: Tisza István deszignált magyar miniszterelnököt, a ki ma reggel ideérkezett, délelőtti 10 órakor Ö Felsége egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Tisza gróf beszámolt megbízatása eredményéről s a parlamenti helyzetről s megtette a kabinetalakítására vonatkozó javaslatait. Ö Felsége a jelentést kegyesen fogadta s a javaslatokat jóváhagyta. A legfelsőbb kéziratot a Khuen kabinet felmentésére vonatkozókkal együtt a hivatalos lap keddi számában fognak megjeleníteni. Az új kabinet tagjai kedden Bécsben teszik le az esküt Ö Felsége kezeibe, mire a Khuen kabinetet fogadja a király bucsukihallgatáson. Még kedden este bemutatkozik Tisza gróf kabinetje a szabadelvű pártnak, szerdán pedig az országgyűlés két házában.

Tisza gróf ma délután 3 órakor visszatért Budapestre és még ma este megjelent a szabadelvűpártkörben hol a kabinet tagjaival érintkezett.

A kormány munkaprogramja.

Bécs, okt. 31. Tisza István gróf tegnap este érkezett ide, s az éjszakát a Bank-gasei palotában töltötte. Ma már kora délelőtt hosszasan tanácskozott Körberrel és Goluchovszkivel. A királyi kihallgatás után egy lap tudósítónak ama kérdésére, hogy mi lesz az új kormány munka-programja, Tisza gróf ezeket mondta:

— Erre ma még nem tudok határozott választ adni, de az első mindenestre a kormány-program lesz, amely fölött — azt hiszem — a vita néhány napig fog tartani. Azután elnökválasztás következnek, s ennek megtörténte után fogom az indemnitásra vonatkozó törvényt benyújtani.

Tüntetések Budapesten.

A fővárosból tüntetések híre érkezik. Csodálatos jelenség, hogy míg az egész ország talpra állott, zászlót bontott, lángba borult a nemzeti ügyért, a magyar nyelvért: az ország szíve Budapest — hallgatott. Most az egész országban temetői csend van; halottak napját üli a nemzet; ellenben Budapest lármát csap, a fővárosi ifjuság tüntetést rendez. Welche wendung!...

Az esetről im itt a távirat:

Budapest, okt. 31. Az egyetem előtt körülbelül öt száz egyetemi hallgató Apponyi Albert gróf ellen tüntetett. Splényi báró rendőrtanácsos felszólította őket, hogy oszoljanak szét. Nem engedelmessétek. Ekkor a mellék utcákból előrohantak a rendőrök és szétverték a tömeget. Husz elfogatás történt. Ez még jobban izgatta a tüntetőket, kik a nemzeti kaszinó elé vonultak. Itt lehurrogták a hazaáruló mágnásokat és az osztrák

szellemü képviselőket, Hoffmann Ottó, Lederer József, Horváth András az ifjuság vezetők felhívták a tüntetőket, hogy menjenek a szabadelvű-pártkör elé. Mivel a tömeg egyre nőtt, az ifjuság három vezérét a rendőrség elfogta. Erre óriási kavardás támadt. Az ifjak ki akarták szabadítani vezéreiket, megtámadták, követ dobálták a rendőrséget, mire általános verekedés támadt. A rendőrök természetesen kardot rántottak és megkezdődött a régi rendszer. Ujabb 15 elfogás történt.

A győzelem után.

Budapest, okt. 31. Apponyi ma a képviselőházban elintézte az összes elnöki teendőket. Azután Dániel Gábor alelnökkel hosszasan tanácskoztak, megállapodva abban, hogy az új elnök megválasztásáig Dániel elnököl, azután ő is lemond.

Az új és a régi kormány tagjai hétfőn este Bécsbe utaznak. Kedden az új miniszterek leteszik az esküt, a régiék megjelennek bucsukihallgatáson a királynál. Kedden este a miniszterek Bécsből Budapestre érkeznek s a pártkörben Tisza elmondja programbeszédét. A képviselőházban szerdán mutatkozik be az új kormány.

TÁVIRATOK.

A király otthon marad.

Bécs, okt. 31. A király programja erre az évre már végleg meg van állapítva s e szerint ő felsége az idén már nem megy Budapestre,

József Ágost — alezredes.

Bécs, okt. 31. A király József Ágost főherceget alezredessé léptette elő.

Bilbao csendes.

Madrid, okt. 31. Szó sincs róla, Bilbao nem lázong. Hivatalos táviratokból megállapítható, hogy Bilbaoiban teljes a nyugalom. A forgalom ismét megkezdődött és helyreállt az összeköttetés — Madriddal.

Szahara császára ellen.

Páris, okt. 31. Vallé igazságügyminiszter átírt a tengerészetiügyi miniszterhez, közölvén vele, hogy Lebaudy ellen megfogja indítani a büntetőügyi vizsgálatot.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 29. Buzakinálát jó, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 18,000 métermázsra kerü forgalomba közben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.72—73
Rozs "	6.62—63
Zab "	5.57—58
Tengeri "	5.27—28
Repce augusztusra	11.80—90

A legnagyobb választékban

Uri divat cikkek. — Keztyűk, ingek.

Kalapok, nyakkendők.

Gallér és kézelők.

Alsó nadrágok és gyapjú alsóruhák.

Hó- és sárcipők.

Fegyverek és vadász-felszerelések

Nyergek és lovagló cikkek.

Szivar- és pénztárcák.

Solingeni acél zsebkések, ollók és borotvák.

China ezüst, alpakka és bronz dísz tárgyak

Francia illatszerek, szappanok.

Mindenféle toilette cikkek.

Jutányos árak mellett beszerezhetők.

Borsos Kata

cégnél

Piac. Városház épület.

Regénycsarnok.

A tejtetvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Befordultak hát a bükkfasorba. A szük uton csak egyesével mehettek, így hát Vitaline előre ment és Savinien követte. Hallgatagon haladtak.

Saviniennek elég ideje volt, hogy a fiatal lány járásának elbűvölő bájoságát karesu és gömbölyded idomainak csábító szépségét megbámulhassa.

Vitaline levetette a szalmakalapját és a fák lehajló ágain keresztül arany-sugár özön ömlött göndör hajára és fedetlen hófehér nyakára.

Savinien kéjjel élvezte e harmónikus idomu alak szépségét és a fiatal lány ruhájának rythmikus suhogása mámorba ringatta szenvedélyes vágyait.

Midőn a Bellefontaine felé elágazó keresztutra értek, Savinien lágyan, hízogó hangon mondá:

— Vitaline kisasszony nézze, ma ugyanis bucsunjárás napja van, menjünk, látogassunk el a falusi házikóba, meg a Gorgette-forráshoz. Ez az ösvény bizonyosan odavezet.

Vitaline összerézzen, úgy érezte, mintha Savinien a lelkében olvasott volna, mert ugyanebben a pillanatban az ő lelkében is megfogamzott a gondolat, hogy most meg lehetne valósítani kedves álmát.

De azért az első pillanatban ösztön-szerűleg ellent akart állni e nagyon is csábító indítványnak.

— Ugyan, hogy gondolhat ilyent? — tiltakozott hátrafordulva. — Nagyon rossz a világ és mindjárt kész volna a pletyka. A bátyám pedig nagyon haragudnék, ha megtudná, hogy ilyen illetlen dolgot műveltem.

(Folyt. köv.)

VAROSI SZÍNHÁZ

Nov. 1.

Délután.

Dózsa György.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta Jókai

II. Ulászló	Szabó Gyula
Szapolyai	Pataki Béla
Perényi	Cserny Béla
Bornemissza	Mezey Andor
Bárodi	Iványi Antal
Bánki	Karacs Imre
Hegedős	Hahnel Aranka
Dózsa György	Klenovits Gy.
Barnabás	Nagy János
Lőrinc	Faragó Ödön
Ambrus	Krémer Jenő
Dudok	Virágháti
Bagos	Szilágyi Aladár
Csáky Lóra	Jeszenskyné
Rózsa	Menszáros M.
Jósnő	Ebergényiné.

Kezdeté fél 8 órakor.

Este, bérletszünetben, először:

Fifin.

Daljáték 3 felv.

SZEMÉLYEK:

Harry	Mezei Andor
Fifine	Felhő Rózi
Michel	Krémer Jenő
Mistress Hopkins	Havasi Szidi
Lidy	Kendi Piroksa

Frisch-féle

szabadalmazott
alsónadrágok

Debrecen és vidékére
kizárólag

FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és
fehérenemű üzletében,
Debrecen, főtér.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Ujj fodrász terem.

FRÖHNER SZÁLLODA ÉPÜLET.

Van szerencsém a n. é. uri közönség b. figyelmét, fővárosi mintára berendezett.

Borbély és Fodrász

termemre felhívni Abonálások úgy az üzletben, valamint háznál is, elfogadtatnak

tisztelettel.

Hermann Vilmos

fodrász.

Robitsi Styria-forrás viz, gyógy víz gyomor daganatok, göresök, Bright-féle vesegyulladások, fejfájás, gyomorkatarrhus, vizelet, nehézség, cukorhaj, elhízás és máj-bajok ellen! — Rendkívüli a siker!

Nagyraktár Magyarország részére:

Hoffmann Józsefnél
Budapest, Báthory utca 8.

Villanyos házi csengők

vész- és tűzjelzők, telefon berendezések és javítások feltűnő olcsó árban készül egy es fél évi jótállás mellett

Rosenberg és Hammer

villanyszereszeknél,

Debrecen, Piac-utca 2-ik szám,
a nagytemplom mellett.

Debrecenben és vidékén

Lukács Vilmos

(Budapest, V. Fürdő-utca 10.)

a m. kir. szabad.

Osztály- sorsjáték

főelárusítója

bankházának osztálysorsjegyei kizárólag csak nálam kaphatók.

Megrendelések posta útján a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett teljesítenek.

Kiváló tisztelettel

Komáromi József

papirkereskedő.

Debrecen, Piac-utca 12. szám.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

1/2 — K. 1/3 — K. 1/4 — K. 1/5 — K.
a 12.-K. a 6.-K. a 3.-K. a 1.50 K.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legujabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálok.

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít!

15.000 darab forgalomba!

A
JOHN-fele
SZABADALMAZOTT
KÉMÉNYTOLDÓ.

Olcsó és célszerű!

Egyedárusítás
LUKÁCS VILMOSNÁL,

Hatvautca 5n.

TÓTH GYULA

DEBRECEN,

PIAC-UTCA 20. és 27. szám. a.

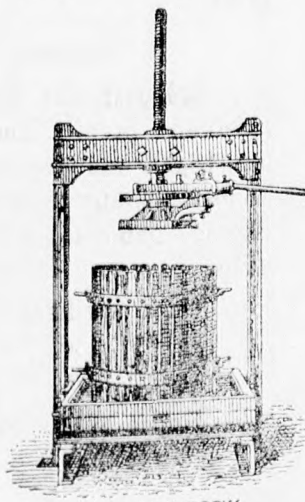
Legnagyobb választék hant és ludvezi porcellán kályhákban, konyhákban Meidingeri rendszerű kőpenykályhákba, szén és fűtésre. Fűdőkályák, gyermekkoszók és sav butorok stt.

ISZORONIA

„MABILLE,”

„URSUS”

Legnagyobb raktár borsajtókban rendezes Matille és legujabb felsőnyomású vasgerenda szerkezetű rendszerben. Utóbbi rendszerrel a törkölyt egy darabban lehet kivenni, a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ezáltal a bor később megfeketedése meggátolódik.

Thea

sütemények és
cukorka külön
legességek

mindig frissen és nagy-
választékban kaphatók

Riesz Lipót
cukrásznál.
Piacz-utca.

Neustein Fülöp

hashajtó labdaccai

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-
tatván és a legkiválóbb orvosok által mint
gyengéden hashajtó, feloldó szer
ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák. tel-
jesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a
gyermek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér,
egy tegerca, mely 8 dobozt tehát 120 pillulát tar-
talmaz, csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg elő-
zetes beküldése esetén egy tegerca bérmentesen
küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP
hashajtó labdaceit.
Valódi csak ha minden doboz hátsó
oldala a törvényileg bejegyzett „Heil
Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete
nyomatással van ellátva. Védjegye-
zett dobozaink, utalványaink- és
csomagolásainknak a „Philip Neus-
tein Apotheke“ aláírást kell tar-
talmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ó. Füleky P. Miha-
lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt-Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

„Férfjem uram sem ellenzi“

Dávid Gyula, észéki gyógyszer, szépitőszereit használni.
Szeptó és más arcfoltok ellen Eszéki pomádéja ára
70 f., K. 1.20, 2.20, makacs arcfoltoknál az erősebb
hatású Pompadour-paszttám kőcsögye K. 8 és 5. Arca-
szelítő fekete pont alakú mitesszerek egyedüli ma-
gyarítója a juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem
használatát előlőit csakis Detergen különös porazappa-
nál kell mosni K. 1, 2, 3. Örömet szerzek azüto lőjítő
hajfestőmmel az őszülőknök, próbaüveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora. Minden
dőlkozás és kérdezősködés nélkül, hogy mi volna
jó, csakis Antegrinot kell, a mint bagyadtak, mind-
járt beadni. Egyszeri adag alig körül 3 krajcárba,
melylyel nagy kárt elbáritanak azok,
a kik óvzerképen és étvágygerjesz-
tőül hébe-korba adva bizlaláskor is
mindig már előre megrendelik, pel-
dül 100 darab sertés közt a dögöt
megszüntetni 10-15-20 kilogramm
szükséges. Egy tegerca ára K. 2, mely
elég 2 álló megmen-
tésére. Egy kilogramm
ára K. 4. Két és fél
kilogrammot tis ser-
tére osomagolással
K. 10.32 f-ért már bér-
mentve is küldöm. Öt
kilogram 20 K. helyett
K. 10. do 10 kilogramm
csak K. 34. Kaphatók
posta v. vasuton után-
vétől küldve, csakis
Dr. Dávid Viktor.

Törv. véde-
gyógyszerár-tudor, a m. kir. természetudományi társulat
röndes tagja.
Bécsen István király gyógyszerháza, ESZÉK, 1898.

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomorfáj-
dalmakat, émelygést, gyo-
morgyengeséget, emész-
tési zavarokat, főfájást

stb. megszüntet azonnal a világhírű valódi
BRADI-féle
MÁRIACELLI GYOMORCSEPPEK

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kise üveg has-
nálati utasítással 80 fillér, nagy üveg 1.40 korona.
Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: **BRADI C.** gyógyszerháza
a „Magyar Királyhoz“ Bécs, honnan
kiváratra — ingyen küldetik az érdekes
„Specialbroschür.“

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4.50
kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz
— bérmentve küldve. — Képvisel et—
Magyarország részére:
Török József
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

Óvakodjunk utánzatoktól! — A valódi
MARIACELLI gyomorcséppel fenti védjegy-
gyel és aláírással kell, hogy ellátva legyenek.

ÚJDONSÁGOK

KARDOS LÁSZLÓ Kossuth - utca
üzletében 9. sz.

Szőnyegek minden faja.	
Pokrócok minden faja.	o
Bútorszövetek nagyválasz- tékban	o o o
Linoleumok minden faja.	
Szövet függönyök m. faja	
Csipke függönyök m. faja	
Agyterítők minden faja.	
Asztalterítők minden faja.	
Flaneltakarók és utazópok- rócok minden faja.	o
Bőrvásznak és padlóparke- tek mindenfaja.	o o o

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2
korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztillia
csakhamar meggyógyított!

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházaiban.

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

STOWASSER

császári és királyi udvari hangszergyáros hadseregszallító,
a Bákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
J. Budapest, II. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárában készült
összes réz- fa- fuvó és vonóhang
szereket

Hegedűk gordonkák bőgők fuvolák
klarinetok trombiták és csi m
balmok

Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola-
hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös-
fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specialis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszköl-
zöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfog-
közö gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely
bérmentve megküldetik.

Uj tüzifa raktár.

Van szerencsém a n. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermek-menház mellett, a lóvasut telepén új tüzifa raktárt rendeztem be a hol állandóan a legjobb minőségű tüzifát árúsítok.

A pontos ölelésért felelősséget vállalok,

Ugyanott vágott tüzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

özv. Pollák Edéné.

Leon és Oláh

elsőrangú angol és francia

női ruha kelme különlegességek áruház a.

Budapest, IV. Koszuth Lajos-u. 4. sz.

Standard (volt Dreher) palota.

Felhívjuk az igen tisztelt hölgy világ szives figyelmét szolid és teljesen megbízható női divatkelme áruházunkra, ahol a legszebb és kétségkívül a legdivatosabb speciális angol, francia és hazai gyártmányú kelmék kaphatók 1 koronától 22 koronáig minden árban.

Tisztességes kiszolgálás!
Dersenyen kívüli olcsó árak

Mintákat az ország minden részébe, ugyszintén 20 koronán felüli rendeléseket bérmentve küldünk.

Leon és Oláh

Kivánjon csak

SELLE & KARY-féle

FREDIN

legjobb

tisztító-szert

minden finomabb cipőhöz, sárga és fekete.

Különösen ajánlható box alfa, escaria, chevreus és lakcipőhöz.

Wien XIII.

„MAYER“ GÉPGYÁR SZOMBATHELY

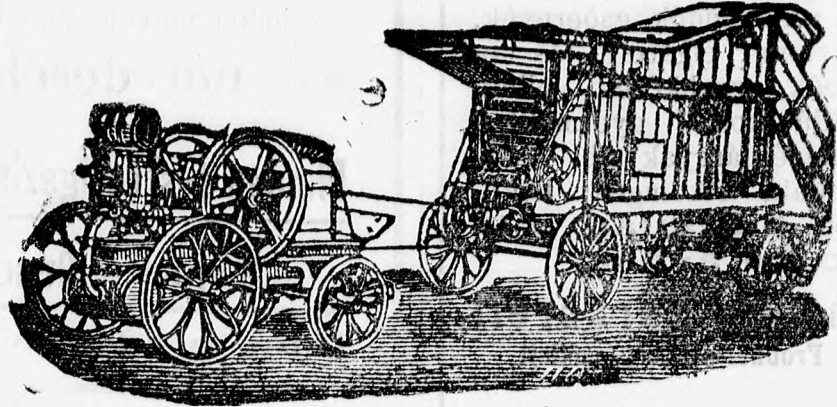
vas- és fémöntőde részv.-társ.

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

Gazdasági gépeket, kitérő szerkezetű Benzin-motorokat 2-50 lóerejű

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem gépezet-szükségleten.

Tűzvesztély kizárva.

Malomépítészeti: Új hengerek minden e szakmába vágó gép gyártás Teljes-műalmi berendezések,

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású boreajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyar országai kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

== AUERFÉNY. ==

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

Velobachi dr. Auer Károly szabadalma.

Budapesten, VI., Váci-körut 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auerlám-pák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű és díszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen célszerű oly helységeken, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek szeszvilágítási berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meglévő petroleumlámpák fémtartályai, csekély átalakítási költségekkel, legnagyobb részben felhasználhatók.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kivánatra ingyen és bérmentve.

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyak-
kendők, gallérok, kézelők, ha-
risnyák, zsebkendők, esőernyők,
pénz-, szivar-, cigaretta- és do-
hánytárcák, zsebkések, ollók,
gyermekjátékok, gyermecko-
csik, ajándéktárgyak stb. — —
Téli sapkák, trikóingek, trikó-
nadrágok **hallatlan ol-
csó árban.**

Miklós és Markbreit
bazár, Frohner-szálloda mellett.

■ Az üzlethelyiség kiadó! ■

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell tanulni szabászatot

és mindenféle divat után ellehet készíteni

✦ ✦ ✦ a deréket

a minden művelt államban patenttorozott

női derék szabászati készülék által.

Minden testre igazítható. Egy készülék ára 3 korona, utánvétellel.

Kapható **Guschelbauer Antalnál, Sopronban.**

Ismételadók kedvezményben részesülnek

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kr. Pénzügyminiszterium, által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenharmadik Sorsjáték. 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona. Huzás 1903. nov. 19. és 20.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1903. dec. 16. és 17.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás 1904. jan. 12., 13. és 14.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1904. március 23-tól, április 20-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 Jutal.	600000 600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 Kor.	400000 400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 nyerem.	200000 200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 à	100000 100000
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000	1 à	80000 80000
5 á	1000 5000	5 á	2000 19000	5 á	5000 25000	1 à	60000 60000
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000	1 à	50000 50000
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000	1 à	40000 40000
100 á	100 10000	110 á	300 33000	120 á	500 60000	2 à	30000 60000
3350 á	40 134000	4350 á	80 348000	4850 á	130 630500	2 à	25000 50000
3500 nyer.	K. 263000	4500 nyer.	Kor. 528000	5000 nyer.	K. 916500	4 à	20000 80000
Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1904 február 9, 10. és 11.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1904. március 3. és 4.				5 à	15000 75000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			25 á	10000 250000
1 á	90000	1 á	100000			50 á	5000 250000
1 á	30000	1 á	30000			405 á	2000 810000
1 á	20000	1 á	20000			760 á	1000 760000
1 á	15000	1 á	15000			1140 á	500 570000
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000			30600 à	200 6120000
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000			33,000 nyer. és jutaj.	Korona 10,555,000
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
120 á	500 60000	120 á	500 60000				
4850 á	170 824500	3850 á	200 770000				
5000 nyer.	Kor. 1.120,500	4000 nyer.	Kor. 1.076,000				

Az I. osztály huzása 1903. november 19. és 20-án tartatik meg. A huzások a magyar király állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér. bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók. Budapest, 1903. évi október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

≡ AZ ŐSZ ≡

Édesbors hangulata belopja magát a szívekbe. A napsugár ragyog még, melegít is, de ez a melegség nem a nyár heve többé. Itt az ősz és a sárguló falevelek lassan peregnék le a fáról. Az idő eme hangulatába csak az őszi toilettek hoznak új színt és ragyogást. A hölgyek pompázó ruháihoz hozzá szólnak mások, mi a férfi toilettekről szólnunk néhány szót, mert a férfi olvasót rendkívül érdekli, hol készíttetheti el, — hol vásárolhatja meg a legelegánsabb, legdivatosabb férfi és fiú ruhákat. Debrecen szab. kir. városában van egy ilyen elsőrangú üzlet, melyben a nagyválasztékot, izlést és finomságot tekintve, páratlanul áll a vidéken, kétségtelen, hogy Debrecen közönsége az idén is ezen legnagyobb és legszolidabb céget keresi fel meg-

cs. és kir. udvari szállító
NEUMANN M.
 a postával szemben.

A
 XIII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
 nyereményeinek sorozata.

110,000 sors, 55,000 nyerem.
 Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények középszámban fizetettnek ki.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	30000
3 "	25000
8 "	20000
8 "	15000
36 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	48

55000 nyer. és jut. összegben. 14,459.000

FELHÍVÁS

a XIII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi november hó 19. és 20-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
 12 kor. 6 kor. 3 kor. 1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüszszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését szíveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencsése óriási!

A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelé b, ügyfeleimnek:

korona	sz.
60000	62551.
40000	33464.
40000	11119.
40000	28916.
10000	42758.
10000	49878.
10000	87991.
7000	60912.
6000	17357.
6000	78863.
6000	82528.
6000	97263.
3000	6920.
3000	38191.
3000	90664.
2500	23481.
2500	30049.
2500	52235.
2000	14674.
2000	28950.
2000	33402.
2000	35862.
2000	44410.
2000	60781.
2000	78848.
2000	88974.

Gaedicke szerencsése

utólérhetetlen, mert egy gyűjtődjé sem mutathat fel ily óriási sikereket.

Telefon 323.

Rendes árak!

Finom munka!

Hrabéczy Antal

ruhafestő. vegyszeti tisztító s fehérnemű gőz-mosó
és vasaló-intézete

Debrecen, Széchenyi-utca 42. szám.

Telefon 323.

Megbízások 24
óra alatt is tel-
jesíthetők.

Van szerencsém az uri közönség szives tudomására hozni, hogy a kor kívánalmainak megfelelő modern berendezéssel

fehérnemű gőz-mosó és vasaló-intézetet

nyitottam, mely vállalatom hivatva van a legkényesebb igényeket is kielégíteni.

Igen fontosnak tartom a megemlítésre, hogy gőzmosódamban a fehérneműt rontó minden művelet, mint chlórozás, kefével mosás stb. teljesen ki van zárva.

Szives támogatást kérve, megjegyzem, hogy helybeli t. megbízóim részére a fehérneműek elhozása és hazaszállítása végett gyűjtőkocsim díjtalanul áll rendelkezésre.

Teljes tisztelettel

HRABÉCZY ANTAL.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
DEBRECENBEN, (Cegléd) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Alapított:
1772.
évben.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek,
Fogsepppek — ragaszok,
Szájvizek — labdacok,
Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
Mellszörpök — Csukamájolajok,
Gyermektápszerek,
Gyomortisztító labdacok,

Bőr és némi
gyógyszerek
külön.

Cukorkák köhögésszél,
Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
Fülfájás ellen — sóborszeszek,
Seb és tyukszemtapaszok,
Fagykenők — köszvénygyógyszerek,
Hivatalos kötszerek,
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szépitőszereknek:

Aré és kézerémek,
Aré és hajporok,
Hajkenők és — festők,
Bajuszpedrők, saját és tiszaujlaki,
Mosdó és szeplővizek,
Glicerinkészítmények,

Legjobbak!

Illatos olajok és pomádék,
Bajusz és hajnövesztők,
Gyógy és pipereszappanok (szeplőszappanok),
Parfumeillatszerek,
Füstölők, illatos és gyógyszeres,
Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek:

Juh, ló és marharüh ellen,
Sertés és apró marhadög ellen,
Rovar, egér és patkányirtó szerek,
Író és ruhajegyző tenták,
Szobapadlófénymáz, kitűnő, szagnélküli,

Legjobbak!

Dió és makkavé,
Egészségi mustár, ételhez,
Fertőtlenítőszerek,
Tépések, fejskendők, irrigatorok,
Oltó viaszf lék.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestvények,
Higitások,
Dörzsölések,
Golyócskák,

Homó-
pathia.

Egyes adagokban,
Berendezett szekrényekben,
Házi vagy utiszükségletre,
Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságok.

Jegyzet: Miatán minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.